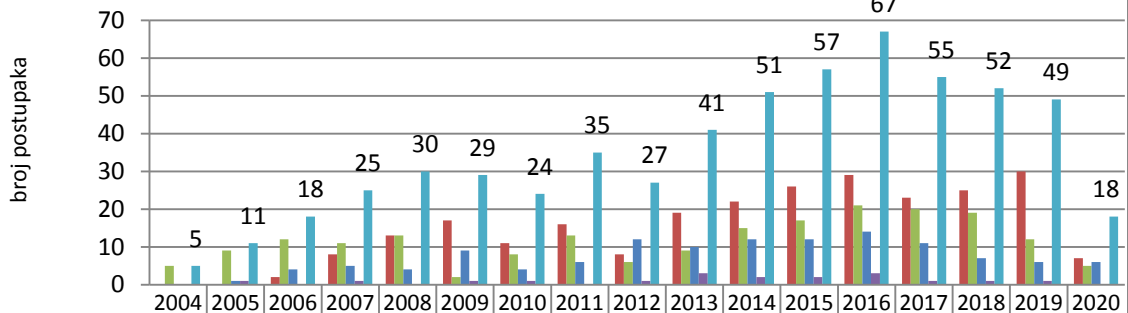

Procesuiranje predmeta ratnih zločina u BiH (2004 – 2020)

Prema informacijama dostupnim 31. maja 2021. godine

U 2020. godini, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini zabilježila je **daljnji pad broja okončanih postupaka u predmetima ratnih zločina**¹ u odnosu na prethodnu godinu. Tokom 2020. godine, pravosuđe u BiH je okončalo samo 18 postupaka protiv 31 lica optuženih za ratne zločine. Od 2004. godine, kada je Misija počela pratiti procesuiranje predmeta ratnih zločina u BiH, **ukupno je završeno 594 postupaka sa 904 optuženih**.² Međutim, prema saznanjima Misije, krajem 2020. godine bilo je 521 neriješenih predmeta sa 4498 osumnjičenih lica.

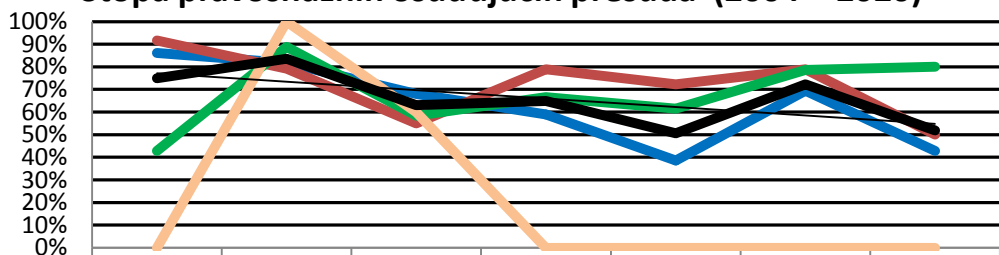
Okončani postupci u predmetima ratnih zločina (2004 – 2020)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sud BiH (256)	0	0	2	8	13	17	11	16	8	19	22	26	29	23	25	30	7
Federacija BiH (197)	5	9	12	11	13	2	8	13	6	9	15	17	21	20	19	12	5
Republika Srpska (123)	0	1	4	5	4	9	4	6	12	10	12	12	14	11	7	6	6
Brčko Distrikt BiH (18)	0	1	0	1	0	1	1	0	1	3	2	2	3	1	1	1	0
Ukupno (594)	5	11	18	25	30	29	24	35	27	41	51	57	67	55	52	49	18

Misija je primjetila, što je zabrinjavajuće, da je u **2020. godini prosječna stopa pravosnažnih osuđujućih presuda pola na 52%**, približavajući se rekordno niskom nivou iz 2018. godine (51%). Iako je stopa osuđujućih presuda na sudovima u Republici Srpskoj ostala ista kao i prethodne godine, na Sudu BiH stopa je pala sa 69% (2019) na 43%, a na sudovima u Federaciji BiH sa 79% (2019) na 50%.

Stopa pravosnažnih osuđujućih presuda (2004 – 2020)

¹ U svrhu iznošenja ovih podataka, termin „ratni zločini“ obuhvata zločine protiv čovječnosti, genocid i ratne zločine (u skladu sa zakonskom definicijom). Izraz „postupci“ odnosi se na postupke u kojima je optužnica potvrđena, dok izraz „predmeti“ obuhvata i istrage. Ovdje predstavljene podatke prikupila je Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini na nezavisan način i oni prikazuju situaciju zaključno sa 31. majem 2021. godine. Ovo nisu službeni podaci pravosudnih institucija u BiH.

² U svrhu iznošenja ovih podataka izraz „okončani postupci“ koristi se za one postupke koji su okončani konačnom presudom ili obustavljeni zbog proceduralnih razloga, kao što je smrt optuženog.

Postupci u predmetima ratnih zločina koji su u toku

U 2020. godini Misija je primijetila **daljnji pad broja prvostepenih presuda**, s donesenih 20 prvostepenih presuda, u odnosu na 35 u 2019. i 53 u 2018. godini. Broj postupaka koji su u toku krajem 2020. godine (253) bio je malo veći u odnosu na kraj 2019. godine (244). Od ovih 253 postupka, četiri ih je bilo u fazi potvrđivanja optužnice, 101 je bio u fazi prije izjašnjavanja o krivnji, 18 je čekalo početak glavnog pretresa, a 130 je bilo u fazi glavnog pretresa, u ponovljenom ili žalbenom postupku. **Glavna prepreka u procesuiranju ovih postupaka je nedostupnost optuženih**, najčešće zato što se nalaze u trećim zemljama i ne mogu biti izručeni po zakonu. **Ovaj problem je prisutan kod otprilike 30% postupaka koji su u toku**: u 77 postupaka (od ukupno 253), 80 optuženih je nedostupno nadležnim sudovima u BiH.

Nadležnost	Postupci (Nedostupni optuženi)	Optuženih (Nedostupni)
Sud BiH	137 (42)	375 (45)
Federacija BiH	71 (13)	89 (13)
Republika Srpska	38 (22)	42 (22)
Brčko distrikt BiH	7 (0)	8 (0)
Ukupno	253 (77)	514 (80)

Broj potvrđenih optužnica na kraju 2020. godine pokazuje da se **opći trend smanjenog priliva novih optužnica** pred sudovima nastavlja.

Potvrđene optužnice, 2014–2020

Nadležnost	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)	Predmeta (optuženih)
Sud BiH	57 (116)	49 (132)	33 (85)	29 (65)	34 (97)	17 (39)	11 (28)
FBIH	20 (25)	20 (22)	21 (34)	13 (21)	11 (17)	13 (14)	3 (3)
RS	16 (25)	15 (18)	12 (17)	7 (15)	10 (13)	6 (6)	3 (4)
Brčko distrikt	3 (4)	1 (1)	0	0	2 (2)	2 (3)	1 (1)
Ukupno: 409	96 (170)	85 (173)	66 (136)	49 (101)	57 (129)	38 (62)	18 (36)

Od ukupno 989 predmeta prenesenih od 2009. godine, 596 su KTRZ predmeti (kategorija predmeta u kojoj su poznati krivično djelo i počinitelj) - približno 60%. **U 2020. godini, od 265 prenesenih predmeta, samo 62 su KTRZ predmeti - približno 23%.**

Ustupljeni predmeti,³ 2009–2020

Nadležnost	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FBIH	3	34	16	145	43	34	21	27	16	127	50	156
RS	3	10	8	71	15	9	11	4	7	38	25	98
Brčko distrikt	0	1	1	1	0	0	0	0	1	2	1	11
Ukupno: 989	6	45	25	217	58	43	32	31	24	167	76	265

Prezeti predmeti,⁴ 2009–2020

Nadležnost	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FBIH	2	5	19	42	29	11	4	22	7	5	1	0
RS	1	1	6	16	37	23	7	7	13	3	3	0
Brčko distrikt	0	0	0	1	1	6	1	1	0	0	0	0
Ukupno: 274	3	6	25	59	67	40	12	30	20	8	4	0

³„Ustupljeni predmeti“ su oni koje je Sud BiH ustupio entitetskim i sudovima u Brčko distriktu na daljnje vođenje (prema članu 27/27a Zakona o krivičnom postupku BiH).

⁴„Prezeti predmeti“ su oni koje je Sud BiH preuzeo sa entitetskih i sudova Brčko distrikta na daljnje vođenje (prema članu 449 Zakona o krivičnom postupku BiH).